

TESTNET NIEUWS

Vereniging TestNet, p/a Fuut 11, 3626 CR Kockengen
www.testnet.org secretaris@testnet.org

Van de redactie

Door Meile Posthuma
tnn@testnet.org

Testen nu even niet, dat is natuurlijk wel een vreemde opening voor een nieuwsbrief voor en door testers. Maar laat u vooral niet op het verkeerde been zetten, het is namelijk de titel van ons grote voorjaarsevenement. Na al heel wat drukbezochte thema-avonden is het nu tijd voor het grote lustrumfeest van TestNet. Maar naast deze oproep om toch vooral te komen, zijn er natuurlijk tal van lezenswaardige artikelen. Ons nieuwe redactielid Hylke ten Cate stelt zichzelf aan u voor, een review van TestGoal, een verslag van de ALV, verslagen van de thema-avonden. Performance testen, maar dan met open source test tool en de proces cyclus testtechniek toegelicht. Het is niet zo'n dik nummer als de special over TestNet zelf van dit jaar, want ook de redactie let op het overgewicht van u koffer als u naar verre oorden vliegt en dus niet teveel kilo's mag meenemen. In ieder geval wenst de redactie u weer veel leesplezier en een fijne vakantie.

IN DIT NUMMER

Van de redactie	1
Van de voorzitter	1
Van de secretaris	2
Werkgroepen	3
5 Vragen aan Ralph van Roosmalen	4
Hylke ten Cate stelt zichzelf voor	5
Thema-avond 18 april	5
EuroSTAR mini event 23 mei	6
Recensie TestGoal	7
Open source tool performance testen	7
Testtechnieken in de praktijk, de Proces Cyclus Test	7
De dag van...	10
Evenementen	12

TestNet Nieuws verschijnt eenmaal per kwartaal. Kopij aanleveren per e-mail aan de redactie. Het is niet toegestaan om de nieuwsbrief of delen eruit zonder bronvermelding over te nemen.

Van de Voorzitter

Door Bob van de Burgt
voorzitter@testnet.org

Wat een feest!!!

Nu het lustrum in volle gang is, is TestNet zeer duidelijk in een feeststemming.

De thema-avonden worden zeer druk bezocht, het ledenaantal stijgt met 10-tallen per maand en iedereen leeft toe naar het grote lustrumfeest op **21 juni**. We rekenen op de aanwezigheid van maar liefst 400 leden. Al deze uitstekende evenementen zouden niet mogelijk zijn zonder de tomeloze inspanning van onze evenementencommissie.

10 jaar

Colofon

Redactie

Hein Baan
Hylke ten Cate
Meile Posthuma
Johan Vink
tnn@testnet.org

Bestuur

Bob van de Burgt
Hans van Loenhoud
Han Toan Lim
Meile Posthuma
Michiel Vroon
Bart Watertor

Voorzitter

Vice-voorzitter, 2e penningmeester & secretaris
Penningmeester
Informatievoorziening & Beheer
Evenementen & Thema-avonden
Marktverkenning & Werkgroepen

Bij dezen wil ik mijn grote waardering voor hen uitspreken. Cees Dulfer, Erik Hendriks, Jan-Kees Glijnis, Bart Knaack, Ine Lutterman-Baars, Rik Marselis, Bart Watertor en Michiel Vroon, mijn complimenten!

We kijken met z'n allen uit naar de volgende 5 evenementen van dit lustrumjaar!

Op de vorige TNN, het lustrumnummer, zijn zeer veel positieve reacties binnengekomen. De TNN wordt al jaren zeer goed gelezen en hierbij wil ik dan ook mijn waardering uitspreken naar de redactie die er elke keer weer in slaagt een zeer informatieve editie op te leveren. Hein Baan Hylke ten Cate, Meile Posthuma, Johan Vink en Milo van der Kruis, goed werk!

Ik hoop jullie te kunnen ontmoeten op het spetterende lustrumfeest!

10 jaar

Van de Secretaris

Door Hans van Loenhoud
secretaris@testnet.org

Algemene LedenVergadering

18 April jongstleden werd, voorafgaand aan de thema-avond over test outsourcing en -off shoring, de jaarlijkse Algemene LedenVergadering van TestNet gehouden. Met 26 aanwezige leden was dit verreweg de drukst bezochte ALV sinds jaren. Voorzitter Bob van de Burgt toonde zich blij verrast door deze hoge opkomst en nodigde de aanwezigen van harte uit om mee te praten over het afgelopen jaar 2006 en het beleid voor 2007.

In het jaarverslag 2006 legde het bestuur verantwoording af over het

gevoerde beleid. Ook dit jaar is het jaarplan goed uitgekomen. Vermeldenswaard was onder andere de thema-avond van december, die geheel gewijd was aan de resultaten van de werkgroepen. Portefeuillehouder Bart Watertor wil daar een traditie van maken; ook in 2007 wordt de thema-avond van december gereserveerd voor de werkgroepen. Aan de financiële kant kon penningmeester Han Toan Lim tevreden vaststellen, dat de realisatie in 2006 circa 8.000 euro gunstiger is uitpakkt dan begroot. De kascommissie gaf bij monde van Rob Baarda aan dat de financiële administratie van de vereniging solide wordt gevoerd. De vergadering verleende dan ook unaniem decharge aan het bestuur voor het in 2006 gevoerde beleid.

Bij de bespreking van het jaarplan 2007 kon secretaris Hans van Loenhoud wederom een voorspoedige groei van TestNet melden. Bij de start van 2007 stond de teller op bijna 650 leden. Gemiddeld komen er momenteel iedere maand 30 leden bij, zodat de magische grens van 1000 leden in zicht begint te komen. Michiel Vroon, portefeuillehouder voor de evenementencommissie schetste de geplande evenementen en thema-avonden. Het voorjaarsevenement heeft dit jaar vanwege het 10-jarige bestaan van TestNet een feestelijk karakter, met als thema 'Testen, nu even niet'. Het najaarsevenement 'Testen, nu weer wel' zal weer als vanouds een boeiend inhoudelijk programma kennen. Bestuurslid Meile Posthuma wees op het uitstekend gevulde en goed ontvangen jubileumnummer van TestNet Nieuws en vertelde verder dat de website momenteel naar

tevredenheid functioneert. Vooral de functionaliteit rond het aanmelden van nieuwe leden wordt zeer gewaardeerd.

Bij de behandeling van de cijfers over 2007 ontstond enige verwarring omdat er een vergissing was begaan bij het afdrucken en kopiëren van de toelichtende spreadsheets. Na enig rekenwerk bleek het mogelijk om voldoende inzicht in de begroting te geven. De begroting voor 2007 laat een fors tekort zien van 19.000 euro. Daar is, in het kader van de feestelijkheden voor het jubileum, bewust voor gekozen. Zo is er bijvoorbeeld 10.000 euro begroot voor het uitgeven van een boek over testen, waarvoor inmiddels een tiental leden aan het schrijven is. Dat boek zal op het najaarsevenement aan de leden worden uitgedeeld. Het begrote tekort kan zonder meer worden opgevangen met de in de afgelopen jaren opgebouwde reserves. De aanwezige leden waren tevreden over de onderbouwing van het jaarplan 2007 en keurden het unaniem goed. Wel werd afgesproken dat in 2008 zal worden begonnen om de reserves weer op peil te brengen.

Het bestuur legde één punt ter besluitvorming voor aan de vergadering, te weten een voorstel voor het in 2008 verhogen van de contributie van € 75 naar € 85. Na jarenlang de contributie gelijk te hebben gehouden is, met name vanwege gestegen externe kosten, een verhoging onafwendbaar. De leden gingen akkoord met deze toelichting en keurden het voorstel goed.

Verder werd gesproken over de samenstelling van de kascommissie. Rob Baarda trad terug als lid van de

kascommissie en werd door de voorzitter hartelijk bedankt voor zijn inbreng in de afgelopen jaren. Willem Strik en Frans Ris boden zich aan als nieuwe leden. Omdat het vanwege de continuïteit niet verstandig werd geacht om de hele kascommissie te vernieuwen, werd besloten dat Rik Marselis aanblijft en samen met Willem in 2007 de nieuwe kascommissie vormt. In 2008 zal Rik dan door Frans worden afgelost.

Om half zes was de hele agenda afgehandeld en bespeurde een ieder inmiddels de lokroep van het gereedstaande buffet. De voorzitter haastte zich dan ook om de aanwezigen te danken voor hun komst en de vergadering te sluiten, waarna het samenzijn werd voortgezet met een eenvoudige doch voedzame maaltijd en de aansluitende thema-avond (waarvan de opkomst die van de ALV ruimschoots overtrof!).

10 jaar

Werkgroepen

Door Bart Watertor

wergroepen@testnet.org

Momenteel hebben we 4 werkgroepen in meer of mindere mate actief. Meer over deze werkgroepen is te lezen op de Testnet website.

Verder zijn er enthousiaste leden die geïnteresseerd zijn in het starten van nieuwe werkgroepen met de volgende onderwerpen:

- Ketentesten
- Outsourcing / off shoring van testen
- Test tools & support
- Testen van pakketten
- Testen van ERP software
- Testplanning en -begroting

Echter, voor deze onderwerpen zijn we nog op zoek naar mede geïnteresseerden om deze groepen daadwerkelijk van start te kunnen laten gaan.

Dus, daarom deze oproep: Ben je geïnteresseerd in één van deze onderwerpen en heb je zin/tijd om met een aantal vakbroeders/-zusters mede richting te geven aan ons vakgebied? Meld je dan aan via wergroepen@testnet.org onder vermelding van het werkgroeponderwerp.

10 jaar

5 Vragen aan Ralph van Roosmalen

Door Ralph van Roosmalen
Planon

Ralph van Roosmalen, Planon

IK VIND TESTEN EEN LEUK VAK WANT....

voor mij raakt het alle aspecten van software ontwikkeling, je bent betrokken bij het gehele traject van idee tot cd. Als tester kun je de spin in het web zijn en de verschillende disciplines met elkaar in contact brengen.

Wat het testen bij Planon nog interessanter maakt is het inpassen van het testen in een agile ontwikkel omgeving. Hoe waarborg je de kwaliteit en het test proces in een agile omgeving, dat biedt voor mij uitdagingen die het testen nog leuker maken.

HET GROOTSTE MISVERSTAND OVER TESTEN IS...

dat het geen vak is, omdat er geen opleiding voor is. Een vaak gehoorde

opmerking is dat je testen in een maand aan iedereen kunt leren. Ik denk dat je van het vak testen een keuze richting kunt maken op een Hogere Informatie opleiding (HBO), laat de studenten de eerste drie jaar een gezamenlijke opleiding volgen en in het vierde jaar kun je kiezen voor het test vak. In dat laatste jaar kun je verder ingaan op het testen, het vierde jaar is dan niet alleen test technieken maar ook soft skills zoals communicatie, presentatietechnieken, etc.

OVER 5 JAAR ZIE IK MIJZELF IN DE FUNCTIE VAN...

Tsja... welke functie vind ik niet belangrijk. Het is een cliché maar voor mij is uitdaging in mijn werk veel belangrijker, en of dat nou is als (test) consultant, test manager, test coördinator, senior tester, tester of scrum master maakt mij niet uit.

EEN TESTER MOET ZEKER BESCHIKKEN OVER DE VAARDIGHEID OF KENNIS OM...

te kunnen communiceren. Testen technieken kan bijna iedereen leren, de een iets beter dan de andere. De soft skills die vind ik veel belangrijker en dat zijn zaken die je moeilijk kunt leren. Communicatie is voor mij de belangrijkste, als je als tester niet of moeilijk kunt communiceren naar klanten, ontwikkelaars, ontwerpers, helpdesk etc. dan kun je als tester niet goed functioneren, maar ook flexibiliteit, stress bestendigheid, creativiteit zijn belangrijk.

IN DE TOEKOMST HOOP IK DAT BINNEN HET TEST VAKGEBIED ... IS VERANDERD, OMDAT

...

Ik hoop dat testen overal 100% geïntegreerd wordt in het ontwikkelproces en dat niet alleen testers nadenken over testen maar dat het gehele ontwikkelteam denkt en werkt aan testen. Als het testen en de kwaliteit wordt gezien als een ding van het team en niet alleen van de testers dan denk ik dat de kwaliteit van de software sterk verbeterd.

IK GEEF DE VRAAG DOOR AAN BART BOUWERS, OMDAT...

ik met Bart de cursus ISTQB Practitioner gevolgd en tijdens de cursus prettig samengewerkt. Wat ik prettig vond was zijn nieuwsgierigheid naar Scrum en agile werken en dat Bart daar ook open voor stond. Bart succes met de vragen.

10 jaar

Hylke ten Cate stelt zich

voor

Door Hylke ten Cate

Hylke.ten.cate@planet.nl

Als nieuwe redacteur van TestNet Nieuws werd me gevraagd iets over mezelf te vertellen.

Ik stam nog uit de eerste helft van de vorige eeuw. Na een klassieke opleiding Gymnasium B (van vóór de Mammoetwet) heb ik in Eindhoven elektrotechniek gestudeerd in een tijd, dat informatica nog niet bestond.

Het grootste deel van mijn werkzame leven heb ik gewerkt bij Nederland

Haarlem, een producent van wegmeubilair, waaronder ook verkeerslichten worden gerekend. De laatste jaren houd ik me bezig met gestructureerd testen. Op dit moment werk ik bij Yacht, maar aansluitend zal ik mijn carrière op testgebied voortzetten bij Rendeck.

Ben al ruim dertig jaar getrouwd met een Poolse echtgenote en we hebben twee zonen, die inmiddels zijn afgestudeerd als apotheker resp. civiel ingenieur.

Naast mijn studie en mijn werk ben ik maatschappelijk actief in kerk en politiek van wijkniveau tot landelijk niveau. Daarbij ben ik ook betrokken bij publiciteit en redactie van bladen. Daarnaast was ik recentelijk betrokken als adviseur van vele partijen bij de verkiezing van de Eerste Kamer. Dat leverde een bevinding op bij het ANP, die bij de zetelverdeling binnen zogenaamde lijstencombinaties een verkeerd algoritme hadden gebruikt en toen een verkeerde uitslag de wereld instuurden.

10 jaar

Thema-avond 18 april

Door Hylke ten Cate

Hylke.ten.cate@planet.nl

Op 18 april gaf Ron de Vries inzicht in de gevolgen van het outsourcen van

testen bij ABN-AMRO naar India. Dat heeft tot gevolg, dat de kennis van het te testen systeem heel nauwkeurig moet worden beschreven. Dat zijn in wezen kosten, die voor de baat uit gaan.

Het betekent verder, dat de testmanager en de testspecialist andere taken krijgen dan wat in TMap® en ISEB gebruikelijk is in die functies. Als verbindingsman tussen de testers in India en de testmanagers en –specialisten is een zogenaamde test lead aangesteld. Deze test lead komt uit India en moet in Nederland een langdurige verblijfs- en werkvergunning hebben. Vooral nog was de Nederlandse organisatie niet echt tevreden over de resultaten. Er moesten ook in Nederland nog testen worden uitgevoerd. Het is bijvoorbeeld moeilijk in India een uitspraak te laten doen over de gebruikersvriendelijkheid van een Nederlandstalige website.

De presentatie is op de website van TestNet beschikbaar

en hoe ze de tester kunnen helpen. De definitie van “lessons learned” was als volgt: “een mogelijke fout (risico) en de mogelijke acties om het risico te verminderen”. De “lessons learned” zijn in projecten bruikbaar door jezelf de volgende vragen te stellen, zijn de risico’s relevant, geadresseerd, met welke maatregelen en zijn ze nog steeds van belang. Wil je meer weten over ERP-implementaties, waarbij het testbudget soms wel 50% is kom dan naar EuroSTAR.

Ruud Teunissen van Polteq hield een presentatie over het begroten en plannen van testen. Ruud is met Martin Pol en Erik van Veenendaal de auteur van de eerste drukken van TMap®.

Hij schetste daarbij het dilemma van de testmanager, waarvan verwacht werd, dat zij bij binnenkomst al een goede schatting kunnen maken van de duur en de kosten van het testen. Op dat moment is er nog niets bepaald omtrent hetgeen getest moet gaan worden. Hij gaf daarom als eerste schatting, dat de testkosten 35% van de gezamenlijke ontwikkel- en testkosten zouden zijn. Dat komt dus neer op 50% boven een betrouwbare schatting van de ontwikkelkosten. En die schatting is vaak ook niet beschikbaar.

Naast afbakening van de attributen, die getest gaan worden, speelt bijvoorbeeld de ervaring van ontwikkel- en testteams een rol. Als er veel beginnende ontwikkelaars zijn, zal er grondiger getest moeten worden. Dat werd door Ruud de Polofactor genoemd. Vertrouwen in voorgaande testen speelt een rol. Door testen, die eigenlijk na elkaar uitgevoerd moeten worden (bv. systeem- en acceptatietest), gelijktijdig te doen zou

10 jaar

EuroSTAR mini-event

23 mei

Door Hylke ten Cate

Hylke.ten.cate@planet.nl

De bijeenkomst op 23 mei was mede georganiseerd door EuroSTAR om mensen te enthousiasmeren voor het bijwonen van de Eurostar conferentie in Stockholm van 3 tot en met 6 december. De titel van de conferentie in Zweden is “Defining the Profession”.

Als eerste sprak Paul Gerrard over het testen van Enterprise Resource Planning (ERP) systemen. Doel van de presentatie waren de “lessons learned”

wel eens een schijnbesparing bereikt worden.

De sheets van de lezing worden op de website geplaatst.

10 jaar

Recensie TestGoal

Door Hylke ten Cate

Hylke.ten.cate@planet.nl

Op 16 mei presenteerde Derk-Jan de Groot van Collis uit Leiden in Maarssenbroek zijn boek "TestGoal" met als ondertitel "Resultaatgedreven testen".

De resultaatgedreven tester hanteert de volgende principes:

- Focus op resultaat
- Bouw aan vertrouwen
- Neem verantwoordelijkheid
- Beheers het testvak
- Sla bruggen
- Test gefaseerd
- Faciliteer de gehele IT-lifecycle
- Geef overzicht en inzicht
- Zorg voor herbruikbaarheid
- Bedenk: testen is leuk

Het boek is niet zozeer een nieuwe methode, maar legt sterk de nadruk op de interactie tussen de tester en de andere deelnemers aan de IT-lifecycle. Een goede interactie maakt, dat

bevindingen als opbouwende kritiek worden gezien.

Een ander opvallend hoofdstuk gaat over testplanning en -begroting. Niet zonder reden is dat ook het onderwerp van de nieuwe TestNet-werkgroep. TestGoal gaat ervan uit, dat het mogelijk is een "work breakdown structure" (WBS) te maken, voordat men een testbegroting opstelt. Dat is in de praktijk de vicieuze cirkel: zonder begroting geen WBS en zonder WBS geen begroting.

Daarnaast wordt een stappenplan opgesteld voor het testproces. De zes stappen zijn:

1. Resultaat
2. Aanpak
3. Ontwerp
4. Inrichting
5. Uitvoering
6. Borging

Op zich is dat stappenplan vergelijkbaar met andere aanpakken. Terecht, dat TestGoal zich niet neerzet als nieuwe methode.

Aan het boek zijn nog een aantal nuttige checklists toegevoegd.

Kortom: een verfrissende kijk op het hele testgebeuren. Er is ook een website www.testgoal.nl.

10 jaar

Open source tool performance testen.

Door Fedde van Feggelen

Fedde.van.feggelen@logicacmg.com

Kort geleden heb ik een presentatie bijgewoond van Radview, een Israëliisch bedrijf dat een open source oplossing genaamd Webload biedt voor load en performance testen. De boodschap was

duidelijk: de huidige commerciële applicaties voor het ontwikkelen en uitvoeren van performance testen zijn te duur. Ze bevatten meer functionaliteit dan nodig is, en hebben toch net niet die add-in die nodig is om je op maat gemaakte applicatie te testen.

Een open source tool biedt hierin een goede oplossing, want als de add-in die je nodig hebt niet in het standaard pakket zit dan maak je hem gewoon zelf. Doet de performance test tool zelf niet alles zoals je dat zou willen, dan pas je die ook gewoon aan. Je hoeft alleen een programmeur in te huren die aan de hand van uiteraard van tevoren opgestelde requirements de applicatie ombouwt tot een prachtig staaltje maatwerk. Heerlijk, je eigen tool, afgestemd op jouw eigen omgeving, in plaats van je omgeving aanpassen om de tool heen!

Er is echt toch één maar in het verhaal aangaande de open source oplossing. Wie gaat ondersteuning bieden zodra je een probleem hebt met de applicatie? Het antwoord is vrij eenvoudig, De ondersteuning voor de open source versie van de tool wordt geleverd door de open source community. Wil je ondersteuning van Radview op de tool, dan zul je de commerciële variant moeten aanschaffen, waar overigens ook een uitgebreidere rapportage mogelijkheid en analysetool bij ingebakken zit. Zo'n analysetool is naar mijn mening wel een minimale vereiste voor een fatsoenlijke performance test tool.

Ik ben een voorstander van open source oplossingen, tenzij deze niet onder doen aan de commerciële concurrent. Er zijn een aantal minimale

eisen die je stelt aan een tool voordat je deze gaat gebruiken. Het blijft op het moment een overweging of je gebruik wil maken van een open source oplossing; de kosten zijn initieel in ieder geval lager, maar of dit op de lange termijn ook het geval is, zal de tijd moeten uitwijzen.

10 jaar

Testtechnieken in de praktijk: De Proces Cyclus Test (PCT)

Door: Rogier Ammerlaan

Rogier.ammerlaan@devoteam.nl

In een serie van korte artikeltjes in testnet nieuws vertel ik een aantal, dat ik heb met verschillende testtechnieken, waarbij de theorie versus de praktijk vergeleken wordt. Vaak worden op cursussen namelijk testtechnieken behandeld waarbij de voorbeelden vaak erg compact zijn om de uitleg helder en begrijpelijk te laten zien. Ervaringen met de testtechniek in de praktijk worden niet of nauwelijks behandeld. Daar wil ik verandering in brengen, door mijn ervaringen met de testtechniek in de praktijk te delen door een aantal artikelen. In deel 1 heb ik de ervaringen met de elementaire vergelijkingen test beschreven. Deze keer mijn ervaringen met de proces cyclus test en de praktische toepasbaarheid ervan.

Volgens de theorie is deze techniek vooral bedoeld voor de integratie tussen de administratieve organisatie en het ontwikkelde systeem te testen. In de praktijk, echter, is deze techniek ook zeer geschikt gebleken als onderdeel van een systeem integratie

test. Dit laatste is vooral waar de ervaring op is gebaseerd.

In de teststrategie van dit project is besloten om de proces cyclus test te gebruiken binnen de systeem integratie test, waarbij de PCT vooral een doel had om als regressietest set te dienen.

Aangezien het een zeer complexe keten van systemen betrof is besloten deze eerst helder in kaart te brengen. Welke informatie gaat van het ene systeem naar het andere. Zo bleek onder andere dat bij deze klant een XML bericht elektronisch via een VPN verbinding binnenkomt. Daarna vijf verschillende systemen passeerde die diverse controles en verrijkingen deed aan het XML bericht, voordat het bericht verwerkt werd in de back office systemen, waar de data uiteindelijk geregistreerd zou worden. Omdat van ieder onafhankelijk systeem wel een beschrijving aanwezig was, maar van de totale keten niet, is als eerste besloten om het proces van ketens en controles in een technisch procesmodel vorm te geven.

Op basis van het procesmodel dat door diverse architecten en deskundigen beoordeeld is, met alleen maar geautomatiseerde stappen, zijn de stappen van de PCT gevolgd. Eerst identificatie van de beslispunten, daarna bepalen padcombinaties en paden en op basis van deze paden de verschillende testgevallen gecombineerd.

IDENTIFICATIE BESLISPUNTEN

- ...
- C1: Aanvraag voor hypotheekstelsysteem?
- I1: Bestaande tussenpersoon?
- I3: Aanvraag volledig?
- ...

PADCOMBINATIES:

- ...
- N1: (1-3,) 1-4, 2-3, (2-4)
- C1: 3-5,3-6,4-5,4-6
- I1: 6-7,6-8
- I3: 7-9,7-10,8-9,8-10
- ...
- 1-4, 2-3, 3-5,3-6,4-5,4-6,6-7,6-8, 7-9,7-10,8-9,8-10, 10-11,10-12, 11-13,11-15, 12-11,12-12, 13-11,13-12, 14-13,14-15,15-16,15-17,16-18,16-19,17-20,17-21,19-20,19-21, 20-22,20-23,21-22,21-23, 22-24,22-25,23-24,23-25, 25-26,(alleen 2-3)25-27
- ...

TESTGEVALLEN:

- 1: 1-4-5
- 2: 2-3-5
- 3: 1-4-6-7-9
- ...

Deze exercitie heeft uiteindelijk geresulteerd in een 20tal, dat alle combinaties van ingangen en uitgangen per beslissing in het proces afdekken. Deze testgevallen zijn verder uitgewerkt in herbruikbare testscripts en XML berichten die meerdere keren uitgevoerd zouden kunnen worden. Het opstellen van de padcombinaties en de testgevallen zijn geheel conform de testtechniek, beschreven in de theorie, uitgevoerd.

Deze testtechniek gaf een goed beeld van de juiste werking van de technische keten. Uitgangspunt blijft wel dat de systemen afzonderlijk al aan een systeemtest onderworpen zijn. Deze testtechniek dekt zeker niet alle combinaties maar geeft wel een goed beeld dat de totale proces en combinatie van de systemen binnen het proces juist met elkaar samenwerken. Wat wel een nadeel van deze techniek is, dat het in dit geval veel uitzoekwerk kost om het totale technische proces in kaart te brengen. Misschien had dit van te voren al aanwezig moeten zijn, maar in ons geval was dit niet het geval en

koste het enige tijd om het procesmodel juist in kaart te brengen. De techniek zelf is niet heel lastig, behalve dat bij het nummeren van de verschillende ingangen en uitgangen van de beslispunten secuur moet gebeuren. Een klein foutje in de nummering of een vergeten ingang of uitgang zorgt voor veel herwerk. Zorg er van te voren voor dat er meerdere collegiale reviews gedaan zijn om dit te voorkomen.

Conclusie

De techniek, hoewel de theorie beschrijft dat deze bedoeld is voor aansluiting bij de administratieve organisatie, is tevens op de manier zoals deze bovenstaand geïmplementeerd is, geschikt gebleken voor een technische systeemtest. Let wel, als onderdeel ervan, uiteraard zijn er diverse andere technieken gebruikt om de specifieke interfaces tussen de systemen te testen, maar voor een overall goed beeld te krijgen van het technische proces, om vertrouwen te geven in de totale werking en zeker als goede input voor een regressietest is deze testtechniek zeer geschikt gebleken.

Een conclusie die hieruit ook getrokken kan worden is dat een stuk creativiteit van de tester bij het gebruik van testtechnieken ook zinvol is. Anders gebruiken van een testtechniek dan waar hij oorspronkelijk voor bedoeld is, is hier een voorbeeld van. Wees wel altijd bewust dat deze keuze gemaakt is.

De dag van ...

Door Niels Blaauw

Niels.blaauw@sogeti.nl

Vandaag zal een spannende dag worden, 's morgens vroeg op mijn werkplek aangekomen zal ik kunnen beoordelen of de maatregelen welke we genomen hebben het gewenste effect hebben gehad. Omdat jullie op dit punt ongetwijfeld niet hetzelfde gevoel hebben, en hopen dat jullie opgelucht kunnen ademen, gaan we even terug in de tijd.

Een aantal maanden geleden ben ik begonnen met mijn nieuwe opdracht, bij een lokale energie-netwerkbeheerder (zowel gas als elektra) in Drenthe. De implementatie van een nieuw factureringssysteem liep niet helemaal zoals gewenst, de organisatie dacht na een half jaar dat het aantrekken van testexpertise het één en ander zou verhelpen, en daarmee was mijn opdracht geboren. Het ontwerp en bouw van de applicatie was al geruime tijd bezig, en sinds januari zijn er delen van de applicatie in productie genomen omdat het oude factureringssysteem niet meer gebuikt kon worden. Dit ging gepaard met de nodige problemen. Mede door het ontbreken van testkennis in het team rezen de productie-incidenten de pan uit, en stond de telefoon af en toe roodgloeiend! Ook had men had grote moeite om delen van de applicatie met de gewenste functionaliteit in productie te krijgen. Dit had bijvoorbeeld als gevolg dat er al maanden geen factuur voor de eindafrekening (bijvoorbeeld bij een verhuizing) meer gemaakt kon worden. Mijn opdracht luidde in het kort als volgt: "Zorg ervoor dat je met de gebruikers de nieuwe functionaliteit

test, zodat het zo snel mogelijk in productie genomen kan worden, de streefdatum is over één maand". Een ambitieus doel, laten we het een interessante uitdaging noemen! Voor mij een uitgelezen kans om de meerwaarde van testen aan te kunnen tonen!

Om tot het gewenste resultaat te komen hebben we samen met een aantal belanghebbenden een stappenplan opgesteld, op basis van de wensen en risico's. Om in een bepaalde mate aan de tijdsyens van de klant te voldoen, was een pragmatische aanpak vereist. Voor het testtraject betekende dit het volledig testen van de functionaliteit om een eindafrekening te maken, en de pijnpunten en risico's in kaart brengen. Eenmaal begonnen kwamen we natuurlijk veel standaard hobbels tegen, zoals de kwaliteit van de testbasis en testomgevingen. Ook bleek de datakwaliteit van de bronsystemen voor behoorlijk veel problemen te zorgen. Het zal jullie niks verbazen dat we de planning ook iets hebben moeten bijstellen...

Om een lang verhaal kort te maken, twee maanden testinspanning heeft geleid tot een reeks aanbevelingen en verbetervoorstellen. Één van de aanbevelingen was een compleet nieuwe import van alle gegevens, om de problemen met de datakwaliteit op te lossen. In het opgestelde stappenplan, hebben we aangegeven dat we verwachten binnen twee maanden te starten met het factureren van eindafrekeningen.

Het is vandaag maandag 4 juni, na twee maanden testinspanning hebben we vorige week een vrijgaveadvies opgesteld, waarmee we gezegd hebben

dat we in staat zijn om eindafrekeningen te calculeren en factureren. Afgelopen vrijdag hebben we de nieuwe programmatuur op productie geïnstalleerd, en de data-import gestart. Het is nu maandag, en we zouden de eerste resultaten moeten zien, het was een spannend weekend! Ondanks het goede gevoel blijft er een onzekerheid, we zouden nu moeten zien dat deze onterecht is. Samen met de projectleider en de bouwcoördinator bekijken we de resultaten. Wat schetst onze verbazing: de uitval is lager dan verwacht, en het aantal correcte facturen groeit! Alles voldoet aan de verwachtingen. We kunnen beginnen met factureren.

Ondanks dat we een maand langer bezig zijn geweest dan gewenst, is iedereen toch tevreden met het resultaat. Een open en duidelijke communicatie speelt daarbij een grote rol. De directeur van het bedrijf kwam vandaag polshoogte nemen, en was duidelijk opgetogen en opgelucht over het resultaat. En duidelijk is gebleken dat de testinspanning een grote bijdrage heeft geleverd aan het resultaat. We mogen trots zijn dat we dit kwaliteitsniveau hebben bereikt in zeer korte tijd!

We gaan het straks hebben over de releasekalender van de vervolgreleases. Iedereen lijkt er nu vertrouwen in te hebben, we hebben punten gescoord, nu is het zaak om het succes een vervolg te geven. De behaalde resultaten scheppen een hoge verwachting, dus de uitdaging zal er zeker weer zijn! Opgelucht en met een goed gevoel kunnen we verder! Ook hier hebben we kunnen laten zien dat

testen een absolute toegevoegde waarde kan leveren aan het resultaat!

10 jaar

Al onze thema-avonden in 2007 worden gehouden in:

Plaats:

Nieuwegein
Blokhoeve 1, 3438 LC

Gebouw:

NBC

Informatie:

Aanmelden uiterlijk 3 werkdagen van te voren via onze website www.testnet.org of
E-mail: evenementen@testnet.org

Voorjaarsevenement TestNet

"Testen nu even niet"

donderdag

21 juni

18:00 - 22:00 uur

Najaarsevenement TestNet

"Testen nu weer wel"

donderdag

20 september

18:00 - 22:00 uur

Thema -avond TestNet

Testen van pakketten

woensdag

17 oktober

18:00 - 22:00 uur

Thema -avond TestNet

Testen van een datawarehouse

maandag

19 november

18:00 - 22:00 uur

Thema -avond TestNet

dinsdag

11 december

18:00 - 22:00 uur

13de Nederlandse Testdag

TU Delft

Datum:

29 november

Tijd:

10:00 - 18:00 uur

Belangrijk:

Delft University of Technology Software Engineering Research Group
Aula Congrescentrum, Mekelweg 4, 2628 CD, Delft The Netherlands

E-mail: testdag2007@ewi.tudelft.nl www.testdag.nl

Tel. +31-15-2787750 Fax. +31-15-2786632

Evenementen & Thema-avonden

Cees Dulfer

Erik Hendrixx

Jan-Kees Glijnis

Bart Knaack,

Ine Lutterman-Baars

Rik Marselis

Michiel Vroon

Bart Watertor

E-mail: evenementen@testnet.org